

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ
ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

29 листопада 2021 року

Луцьк – 2021

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**ІНДУСТРИЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ
ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

29 листопада 2021 року

Луцьк – 2021

УДК 338.48 (477) (082)

I-57

*Рекомендовано до друку вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 4 від 19 листопада 2021 р.)*

Рецензенти: Мольчак Я.О., доктор географічних наук, професор
Петлін В.М., доктор географічних наук, професор

**Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі:
сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку** : матеріали
I-57 III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк,
29 листопада 2021 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк :
ПП Іванюк, 2021. 156 с.

*Збірник містить матеріали наукових досліджень, виголошених на
III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Індустрія туризму
і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й
перспективи розвитку», що була проведена на базі кафедри туризму
та готельного господарства Волинського національного університету
імені Лесі Українки. Коло питань, висвітлених у публікаціях,
стосується багатьох актуальних проблем індустрії туризму й готельно-
ресторанного господарства в Україні та світі. Розглядаються питання
нормативно-правового регулювання, кадрового та інформаційного
забезпечення галузі, методологія дослідження, регіональні особливості та
перспективи розвитку туризму, інноваційні впровадження, а також вплив
пандемії Covid-19 на ринок готельно-ресторанного господарства й
туризму.*

*Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері гостинності й
туризмі.*

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність, достовірність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 338.48 (477) (082)

© Колектив авторів, 2021

© ВНУ імені Лесі Українки, 2021

ЗМІСТ

Секція 1. ПАНДЕМІЯ COVID-19: ВИКЛИКИ ДЛЯ ТУРИЗМУ Й СФЕРИ ГОСТИННОСТІ	
БОЛОТО К.І. Особливості розвитку готельної індустрії США в умовах пандемії Covid-19: сучасний стан та шляхи відновлення.....	6
ВЕРЕС К.О. Екотуризм як перспективний напрямок розвитку внутрішнього туризму в період пандемії на Чернігівщині	9
ДЕМЧУК О.А., ЄРКО І.В. Колективні засоби розміщування Волинської області в умовах пандемії.....	13
ДЕМЧУК О.А., ПАСІЧНИК М.П. Ресторанне господарство Волинської області в період пандемії COVID-19.....	15
ДИДІВ І.Б. Оцінка ефективності використання туристично-рекреаційного потенціалу Львівської області.....	17
ДОБРОВОЛЬСЬКА Н.В. Тенденції цифровізації індустрії гостинності і туризму під час світової пандемії.....	20
ДОЛГІЄР А.І. Генеза урбанізованого зеленого відпочинку: передумови та перспективи його розвитку в умовах пандемії COVID-19.....	23
ДРОБЕЦЬКА В.С., ІЛЬІНА О.В. Міжнародний туризм в Україні й світі в умовах пандемічної кризи.....	28
КОТИК Л.І. «Коронавірусний холод»: пошук точок зростання туристично-рекреаційної сфери Львівської області.....	31
КРУПА О.М., ТАТАРИН А.М. Розвиток кейтерингу як виду інновацій індустрії гостинності в умовах пандемії.....	35
МАЛИНОВСЬКА О.Ю., СТАФІЙЧУК В.І. Вплив пандемії COVID-19 на сектор міжнародного туризму держав Близького Сходу на фоні динаміки 2010-2019 років.....	39
ПОДЛЕПІНА П.О., ФЕНЬ Д.В. Сучасні виклики розвитку готельної індустрії Іспанії в умовах пандемії.....	42
ТАРАСЕНКО А.О. Постковідна трансформація поведінки споживачів туристичного продукту.....	46
Секція 2. РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: ОЦІНЮВАННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ	
АНТИШУК О.В., МЕЛЬНИК Н.В., ЄРКО І.В., КАЧАРОВСЬКИЙ Р.Є. Ковельський театр «10 ряд 10 місце» як туристична атракція Волині.....	50

КОТИК Л.І.

liubov.kotyk@lnu.edu.ua

Львівський національний університет імені Івана Франка

«КОРОНАВІРУСНИЙ ХОЛОД»: ПОШУК ТОЧОК ЗРОСТАННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пандемія COVID-19 спричинила стагнацію глобального економічного розвитку, загострила проблеми національної безпеки, зумовила перегляд концепцій інвестиційного й інноваційного розвитку окремих секторів економіки та регіонів держав. Її просторова масштабність, швидкість поширення та глибинність деструктивних наслідків для соціально-економічного розвитку сформувала «поліпандемічний ефект» — криза медичної сфери, стагнація малого і середнього бізнесу, зростання безробіття, відтермінування досягнення цілей сталого розвитку. В економіці «поліпандемічний ефект» спричинив «коронавірусний холод» ознаками якого є: різка, неочікувана, непередбачувана стагнація національних економік на невизначений час (1-3 місяці чи більше); різке падіння рівня світової торгівлі товарами і послугами; закриття національних кордонів; падіння рівня ВВП держав світу; від'ємні показники приросту регіональних економік; збільшення безробіття; зростання інфляції; прояви соціального незадоволення, криза міжнародного управління глобальними процесами тощо [2, 5].

Туризм — сфера господарства, яка одна з перших відчула вплив «коронавірусного холоду», має найвищі загрози і терміни відновлення докризових показників у зв'язку з непевністю сценаріїв розвитку пандемії [7]. В Україні, ситуація особливо загострена: туризм молода для держави галузь, яка динамічно розвивається; його осередки зараз виконують поселенськоформуючу роль [6], є полюсами становлення новостворених громад; працівники галузі — самозайняті особи, що знижує рівень регіонального безробіття; галузь — інноватор економічного розвитку на місцях [3], стимулює становлення готельно-ресторанного бізнесу, сфери розваг, екологічного сільського господарства, виробництва предметів народних промислів тощо. Стагнація туризму в Україні означає стагнацію локального та регіонального економічного розвитку, формування нових депресивних

територій, посилення міграційного відтоку населення, загострення демографічної й соціальної кризи тощо. Усе це вимагає пошуку нових векторів розвитку туристичної сфери у час «коронавірусного холоду».

Для Львівської області, де туризм є стратегічною бюджетонаповнюючою й інвестиційно привабливою галуззю, вихід з сформованої кризи вбачається у розвитку внутрішнього туризму: екскурсійний туризм, рекреаційно-оздоровчий та медичний туризм, віртуальний туризм тощо.

Зростання запиту на екскурсійний туризм зумовлено як закриттям кордонів у час локдауну та встановленням додаткових обмежень для відвідування окремих країн і регіонів світу так і потребою дотримання підвищених норм безпеки у час пандемії, відмовою від масових туристичних груп та наданням переваги туризму у сімейно-родинному колі. У посткоронавірусний період актуальними стали тури тривалістю до 24 год і охопленням території радіусом 100-150 км від місця постійного проживання особи. Вони задовольняють потребу подорожуючих у пізнанні нового, але не передбачають ночівлі, значного переміщення з використанням різних видів транспорту та контакту з великими групами осіб. Тут мінімізується можливість потрапити у невідоме чужорідне середовище, що потенційно небезпечно для здоров'я, а самі тури націлені на глибше пізнання традиційного, повернення до першоджерел тощо. Додатковою їхньою перевагою є економічна доступність на протигагу турів виїзного туризму, що важливо в час економічної кризи спричиненої «коронавірусним холодом» [2].

Регіональні туроператори «Відвідай», «Кринос-Ком», «Море Турів» та ін. у 2020-2021 рр. розробили й адаптували до потреб поціновувачів внутрішнього екскурсійного туризму нові туристичні одноденні маршрути, які охоплюють історико-культурні, природні, гастрономічні об'єкти Львівщини, що до кризи були обділені увагою туроператорів: «Космічні красоти та галицькі цноти» (395 грн без вхідних квитків: с. Сасів («Центр Космічних досліджень та зв'язку») – с. Збруї (Мисливське господарство «Стир») – м. Буськ – с. Яблунівка (дегустація равликів) – с. Скнилів); «Гора Камула + малинове вино» (395 грн: с. Підгородище (підйом на г. Камулу) – м. Бібрка – с. Старе Село – с. Вілявче (дегустація вин у фермерському господарстві «Галицька Сорока»); «Водоспад Сопіт, Карпатське море + Ямельницькі скелі» (395 грн: с. Крушельниця – с. Ямельниця (скелі) – с. Підгородці (музей бойківської культури «У дворі») - с. Сопіт (водоспад) – с. Довге Гірське (огляд водосховища Карпатське море) – с. Верхнє Синьовидне

(дегустація води типу «Нафтуся») [4] тощо. Популярними стали гастротури: «Гастрономічний тур на равликову ферму» (600 грн), «Гастротур на козину ферму Мукко» (400 грн) та ін.

Нового змістового наповнення набули туристичні екскурсії у міському просторі, особливо на території м. Львова: зміщення відбулося у напрямку формування тематичних екскурсійних маршрутів — геральдика (екскурсовод п. Т. Завадовський), історичні окраїни та архітектурні мікрорайони Львова (екскурсовод п. Ю. Богданова, п. Т. Казанцева та ін.), квест-екскурсії («Леви Львова», 450 грн), нічні екскурсії (Личаківське кладовище, Шевченківський гай, Стрийський парк, Високий замок та ін.). Популярності набули авторські екскурсійно-туристичні маршрути та індивідуальні екскурсії, які прийшли на зміну традиційним, масовим історико-культурним і урбаністично-гастрономічним (півний, винний) турам.

«Коронавірусний холод» стимулював розвиток рекреаційного та медичного туризму. Пандемія загострила увагу до стану індивідуального здоров'я, спричинила необхідність проходження реабілітації та профілактичних оздоровчих процедур. Це відобразилося у трансформації спектру послуг готельно-туристичних комплексів та санаторіїв у рекреаційних центрах (м. Моршин, м. Трускавець, смт Східниця): розширився перелік послуг спрямованих на профілактику вірусним захворюванням, серцево-судинним захворюванням, захворюваннях системи органів дихання, процедур з оздоровлення та омолодження організму. З метою приваблення туриста розроблено акції з надання бонусних послуг на проживання і лікування: «Знижка -20% на пакет SPA і MED», «10+1 ніч» («Лісова Пісня», м. Трускавець), «Сезон низьких цін» («Ріксос-Прикарпаття», м. Трускавець), «Раннє бронювання -10%» («Шале-Грааль», м. Трускавець), «1-місце розміщення за ціною 2-місного» («Алмаз», м. Трускавець) [8] тощо. Позитивом став вихід санаторіїв Львівщини з лікувально-оздоровчими програмами SPA і MED на міжнародний ринок рекреаційних послуг: Польща, Саудівська Аравія, Об'єднані Арабське Емірати, Туреччина. Перевагою санаторіїв Львівщини є низька вартість послуг на фоні унікальних пропозицій (лікувальна вода «Нафтуся» та ін.) та високої якості й видової диверсифікації послуг.

На території Львівської області розвиток віртуального туризму ще до COVID-19 у рамках «Комплексної програми розвитку культури Львівщини на 2018-2020 роки» підтримав Львівський ІТ-кластер, за допомогою інформаційно-технічних і кадрових ресурсів компаній якого 2018 року започаткований інтерактивний музейний проект

«Відвідай». Результатом його втілення є нанесення на віртуальну музейну карту світу 25 музеїв області [1]. Більшість цих музеїв локалізовані в обласному центрі (12 об'єктів — «Музей Арсенал», «Меморіальний музей Михайла Грушевського», «Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка», «Музей генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича», «Національний музей у Львові ім. А. Шептицького» та ін.); мають історичний, етнографічний, меморіальний профіль; володіють унікальними фондами та користуються попитом у туристів й екскурсантів області. З-поміж інших музеїв варто відзначити музейні комплекси меморіального профілю, які популяризують на загал національно-патріотичний внесок Львівщини у становлення державності України — «Музей гетьмана Петра Сагайдачного» (с. Кульчиці), «Музей підпільного штабу УПА генерала Романа Шухевича» (с. Грімно), «Музей-садиба Степана Бандери» (с. Воля Задеревацька), «Історико-меморіальний музей полковника Євгена Коновальця» (с. Зашків), «Музей визвольної боротьби» (с. Чуква), «Музей Новітніх Героїв» (м. Рудки), «Музей історії національно-визвольної боротьби ОУН і УПА 40-60-х років ХХ століття» (м. Самбір) та ін. Віртуалізація туристичного потенціалу області сприяє популяризації історико-культурної спадщини території, дигіталізує діяльність туроператорів і агентів, активізує туристичну діяльність на місцях, зберігає її спадщину для майбутніх поколінь, робить область відкритою для світу та привабливою для міжнародних і внутрішніх туристів, зменшує падіння зацікавлення до туристичного потенціалу Львівщини у час «коронавірусного холоду».

Список використаних джерел: 1. Білецький М., Котик Л. Віртуальний туризм як можливість популяризації історико-культурних пам'яток Сколівського району Львівської області / Історико-культурний потенціал Городоччини: стан та перспективи розвитку туристичної дестинації : зб. матер. наук.-практ. конф. Львів: ЛІЕТ, 2019. С. 187-194. 2. Білецький М., Котик Л. Розвиток екскурсійного туризму в умовах посткоронавірусного холоду // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії : матеріали Всеукр. онлайн-семінару. Львів: Простір-М, 2021. С. 207-215. 3. Білецький М., Котик Л. Туризм як інноваційний вектор розвитку господарства Львівської області // Сучасні проблеми розвитку туризму в Україні : зб. матер. міжнар. наук. практич. конф. Львів : Галич-Прес, 2019. С. 77-87. 4. Відвідай: туроператор. URL: <https://vidviday.ua>. 5. Котик Л. Виклики туризму Львівської області в умовах «коронавірусного холоду» // Соціально-гуманітарний вісник : зб. наук. праць. Вип. 35. 2020. С. 141-142. 6. Котик Л. Роль туризму у трансформації

господарського комплексу Львівської області // Вісник Львів. ун-ту. Серія географічна. 2013. Вип. 43. Ч. 2. С. 206–213. 7. *Could COVID-19 Lead to a 30% Fall in International Tourists?* URL: <https://www.unwto.org/un-tourism-news-11>. 8. *Truskavets Travel*. URL: <https://truskavets.travel>.

УДК 338.48(477)

КРУПА О.М.¹, ТАТАРИН А.М.²

o_krupa@ukr.net¹, tatarin.natka@gmail.com²

Львівський національний аграрний університет

РОЗВИТОК КЕЙТЕРИНГУ ЯК ВИДУ ІННОВАЦІЙ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на всі сфери економічної діяльності, проте найбільшим цей вплив виявився в українській та світовій індустрії гостинності. Оскільки даний вид діяльності спрямований на безпосередній контакт із людьми, тому й маємо ситуацію, коли готельний та ресторанний бізнес постраждали найсуттєвіше. Закриті кордони із сусідніми державами, скасовані або відтерміновані авіаперельоти, серйозні обмеження в пересуванні всередині країни між областями, а також повна ізоляція усіх країн одна від одної спричинили низку проблем у сфері тимчасового розміщення та організації харчування. Наш вітчизняний готельно-ресторанний бізнес у карантинних умовах був змушений реагувати і вживати необхідні антикризові заходи.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України №215 від 16.03.2020 року «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», з 17 березня по 3 квітня 2020 року було заборонено роботу суб'єктів господарювання, яка передбачає приймання відвідувачів. Так, заклади ресторанного господарства (ресторани, бари, кафе та здебільшого заклади швидкого харчування) під час дії карантинних заходів могли надавати лише послуги «take away», тобто «їжа з собою» або ж «доставка» [1, с. 21].

В умовах, що склалися, мимоволі зросла кількість різноманітних виїзних церемоній, проведення заходів на свіжому повітрі. А забезпеченням страв і обслуговуванням почали займатися спеціалізовані кейтерингові агенції або ж ресторани, які внесли кейтеринг до переліку своїх послуг.

Дробецька Влада Сергіївна – магістрантка кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Єрко Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Запольська Марія – магістрантка кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства Ужгородського національного університету;

Льїн Леонід Володимирович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Льїна Ольга Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Карпюк Зоя Костянтинівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Качаровський Роман Євгенович – магістр географії, інженер II категорії лабораторії краєзнавчих атласів Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Кіш Галина Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства Ужгородського національного університету;

Коваленко Олександр Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки Сумського національного аграрного університету;

Козьменко Аделіна Сергіївна – студентка 3 року навчання кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Коробейникова Ярослава Степанівна – кандидат геологічних наук, доцент кафедри туризму Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Котик Любов Іванівна – асистент кафедри економічної та соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка;

Коцан Христина Ігорівна – студентка 3 року навчання спеціальності 242 «Туризм» ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Наукове видання

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ
ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Луцьк, 29 листопада 2021 року)

Макет – Пасічник М.П.

Підписано до друку 30.10.2020. Формат 60*84 ¹/₁₆
Ум. друк. арк. 13,25. Замовлення № 752. Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Друк ПП Іванюк В.П.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 65
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн №31 від 04.02.2004 р.